

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Secunda. An Angelus determinatum locum requirat secundùm maximum,
& minimum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

quid reale extra Angelum, velle operari nihil ponit extra Angelum, ergo verè Angelum non constituit esse in loco. Secundo, sequeretur, quòd in infinita loca distantia posset sese simul ponere, & omnia loca replere, quia virtus Angeli realiter indentificatur substantiæ Angeli, & posset velle, ergo. Contra 2. si per voluntatem Angelus est in loco, sequeretur, quòd Angelus existens in rebus corporeis nullibi existeret, quia sic existens posset nullibi velle operari. Contra 3. sequeretur, quòd, si diabolus veller esse in Cœlo, statim ibi esset, &c.

XVII.

Probatur Conclusio secundò:

Virtus ipsa Angeli non potest esse ratio existendi in loco, ergo nec applicatio, probatur consequentia; tum, quia si quantitas non potest esse ratio existendi in loco, ergo nec applicatio, ut patet: Tum, quia nuda conditio non habet majorem rationem fundandi talem præsentiam, quàm ipsa virtus, at applicatio est conditio, ergo.

XVIII.

Ratio fundamentalis est substantia Angeli.

Dico 6. Ratio fundamentalis, quare Angelus sit in loco, est ejus substantia, in quantum est limitata, habens potentiam passivam neutram. Ita Doctor subtilis 2. d. 2. q. 6.

Probatur prima pars primò

à sufficiente refutatione aliarum sententiarum. Secundo, quia per id Angelus est in loco, per quòd fundat immediatè respectum ad locum, sed per suam substantiam illum fundat, ergo. Tertiò, potest Angelus se ponere, vel saltem poni à Deo in vacuo, sed tunc nullam habebit operationem circa aliquod corpus, & tamen erit præfens alicui loco, quia in illo vacuo potest se movere de una parte ad aliam, per quem motum fiet uni lateri proximior, & alteri distantiior.

Probatur secunda pars: Quia Angelus non est in loco per substantiam, ut substantia est, ergo est substantia limitata; ant, patet; quia alioquin deberet etiam convenire Deo, quod tamen nemo dicet, itaque, sicut Deo convenit, quòd sit ubique, quia est substantia illimitata & infinita, ita Angelo convenit, ut non sit ubique, nec in pluribus locis naturaliter, quia est substantia finita. Unde in substantia fundatur potentia neutra essendi in loco, modi verò essendi in loco sequuntur conditionem substantiæ; si ergo est infinita, est ubique, quia immensa; si finita, sed sine quantitate, est in loco definitivè, non circumscriptivè, ut Angelus: Si verò sit finita habens quantitatem, est in loco non solum definitivè, sed etiam circumscriptivè, ut corpus.

XIX.

Ut habens potentiam neutram passivam.

Dixi: Habens potentiam neutram passivam, quia Angelus non est in loco necessariò, quia Deus potuisset creare Angelum solum absque eo, quòd creasset corporalia, sed tunc non fuisset in aliquo loco, cum non habuisset ultimum continens: Imò posset Deus creatà corporali creaturà facere Angelum extra omnem creaturam corporalem, ergo potentiam habet passivam neutram, ut sit in hoc, vel illo loco, vel in nullo. Sed in contrarium pro Vaquez

Dices: Substantia nuda requirit esse

fundamentum præsentia localis Angeli, quia præsentia localis est relatio, in substantia autem nequeunt fundari relationes, ergo. Respondendo aut. quia, sicut substantia ipsa fundat relationes identitatis & diversitatis, ita etiam potest fundare relationes præsentia localis, unde, si substantia est spiritalis, causabit respectum præsentia localis definitivè, si verò fuerit corpora, duplicem præsentiam fundabit, definitivam præcisè, respectu substantiæ nudè sumptæ, & circumscriptivam, propter quantitatem, quia ut dixi in Phisica, una eademque res pluribus præsentia præfens esse potest. Sed pro eodem

Instabis: Si posset substantia nuda fundare hunc respectum, sequeretur, Angelum, & substantiam ejus semper esse in loco eodem modo quàm diu manerent illa corpora, quibus est præfens, nec posset se movere ab illo, & sine eo esse, quæ sunt absurda: Sequela tamen probatur, quia manente fundamento eodem, & termino manet eadem relatio, sed præsentia localis est relatio, fundamentum est substantia Angeli, terminus est corpus, ergo. Respondendo sequelam, cujus probationis ant. dixi. si est aliquid necessariò in loco, transcat, si tantum non repugnanter per potentiam neutram, nego ant. distinguo 2. manente fundamento & termino, manet relatio, intrinsicè adveniens, concedo, extrinsecus adveniens, nego ant. itaque præsentia localis est respectus extrinsecus adveniens, quæ non manet semper, nisi etiam maneat actio applicata, quia ergo actio applicans Angelum ad locum, virtus utriusque ejus motiva, subest imperio voluntatis, quod eandem applicat nunc ad hoc corpus, nunc ad illud, ideò non manet semper eadem relatio, & eadem præsentia.

QUÆSTIO II.

An Angelus determinatum locum requirat secundum maximum & minimum?

Pro resolutione hujus questionis

Notandum 1. aliud esse, Angelum habere locum determinatum, & aliud, habere locum determinatè, quia primum significat, quòd Angelus sic repleat locum, ut naturaliter non possit replere majorem, vel minorem; secundum verò significat, Angelum naturaliter exigere locum A. verbi gratià, ut violenter sit in loco B. & sic corpora naturalia exigunt sic locum determinatè, tam secundum extensionem determinatam, quàm secundum situm, solum simpliciter, vel deorsum, Angeli autem non sic in loco existunt. Hinc dicit Scotus supra c. 6. §. de quinto dico, quòd, quando aliquid est in potentia passiva ad aliquod genus, & non est determinatè in potentia passiva ad aliquam speciem illius generis, tunc ad eodem agentem potest reduci ad hanc, vel illam speciem, vel potest reduci ad hanc, vel illam speciem, & nigredinis est superficies respectu albedinis & nigredinis sic Angelus est indeterminatus ex se, ut sita hoc, vel illo ubi, unde à Deo, vel à seipso potest

poni nunc ad hoc, nunc ad illud.

II. *Discrimen inter corpus & Angelum in ordine ad occupandum locum.*

Notandum 2. Discrimen esse inter corpus & Angelum, in ordine ad explendum locum suum adaequatum, corpus enim ita poscit extendi, ut naturaliter non possit in minori constringi, ut partes se invicem penetrant, Angelus vero indivisibilis non extenditur secundum partes, quia non habet partes, ad partes loci extensibiles, ita ut per nullam potentiam possit aliter poni, quam definitivè, ut sit totus in toto, & totus in qualibet parte. Discrimen secundum est, quod corpus exigit locum determinatum ad maximum & ad minimum, ut naturaliter citra miraculum non possit esse in majori vel minori, suo loco adaequato, secundum maximum & minimum, Angelus autem poscit determinatum quidem locum ad maximum, sed non ad minimum in omni rigore, quia infra locum adaequatum passivè est indifferens, tam ad omnes partes loci, quam ad unam etiam minimam. His notatis

III. *Angelus habet locum determinatum, non determinatè.*

Dico I. Angelus ex virtute sua naturali nequit esse utiq; , nec expleve locum, quantumcunq; magnum, sed habet determinatum, quoad maximum, non tamen determinatè. Colligitur ex Scoto supra & in quarto.

Probatur prima pars: Quia proprium Dei est, ratione immensitatis suae, esse ubique, sed Angelus non est, sed neque esse potest immensus, quia hæc statim infert illimitationem essentiae, exoritur enim inde, ergo.

Probatur secunda pars primò:

Esse simul in pluribus locis adaequatis, naturaliter infert, necessariò posse esse ubique, sed datur locus ita magnus, qui tria, quatuor, vel etiam plura adaequata contineat, sed non est major ratio, ut existat in pluribus adaequatis numero indeterminate, quam in infinitis, ergo. Secundò: Quantitas essentialis virtutis Angelicæ æquivaleret quodammodo quantitati molis corporæ, sed corpus per quantitatem molis non constituitur in loco quocunq; maximo, ergo nec Angelus. Tertio: Anima intellectiva non est apta nata informare corpus, quantumcunq; magnum, tum, quia corpus humanum determinatum est, quoad maximum, tum, quia ordinatur ad animandum corpus mediocris magnitudinis; ergo nec Angelus potest esse in loco, quantumvis magno: paritas hæc currit, quia anima ita adaequatur corpori, sicut locatum loco, & perfectivum suo perfectibili.

Probatur tertia pars: Corpus naturale exigit locum secundum extensionem & situm, quia naturaliter eget conservari à loco, sed nullus locus naturaliter conservativus est Angeli; ergo est naturaliter indifferens ad omnia loca. Lege primum notabile & deprehendens modum.

IV.

Dices: Angelus potest in quolibet corpore operari; ergo debet esse localiter præsens omni corpori naturaliter, cum omne finitum sit præsens passio, circa quod operatur. &c. distant. Potest in quolibet corpore operari simul, nego, successivè & sub disjunctione, transeat, *F. Amandi Hermann Metaphysica.*

imò nec in quolibet potest, quia, si non sit Angelus motor, quid produceret & operabitur in Cælo? Distinguo etiam probationem ejus, finitum debet esse præsens passio, in entitate sua præcisè, nego, in sphaera activitatis & virtutis, concedo, itaq; Angelus, sicut nec in omnia corpora agere simul potest, ita nec potest simul esse omnibus præsens.

Dico 2. Angelus non potest existere in loco quovis minimo in infinitum divisibili pro libitu sua voluntatis. Est Doctoris 2. d. 2. q. 6.

V. *Non potest tamen esse in loco quovis minimo in infinitum.*

Probatur primò: Angelus nequit esse in loco quantumcunq; magno, quia est proprium Dei; ergo nec poterit esse in loco quovis minimo in infinitum: probatur consequenter. Locus, quatenus quantus, præcisè secundum partes proportionales communicantes, est divisibilis in infinitum, sed non potest sic dividí quantus locus, quia ratio loci est realis, vel Physica, non Mathematica, respiciens solum considerationem, ideo nequit Angelus in minori minimo in infinitum existere, quamvis possit in minori adaequato. Eadem consequenter. Prima

Probatur secundo à Scoto:

Quia si Angelus posset esse in loco quantumcunq; parvo, posset etiam esse in loco quantumcunq; magno, hoc non admittitur, ergo; sequenter probat ex 35. Propositione Euclidis, quæ est talis: *Quidquid potest esse in uno æqualium, potest esse & in reliquo, si sibi figuratio non repugnet;* hoc fante, ponatur, quod Angelus sit in quadrato quantumcunq; parvo, tunc necessariò quoque erit in quadrangulo illi æquali, est enim quadrangulus dabilis æqualis cuicunq; quadrato (quadrangulus differt à quadrato, quod quadratus habet latera æqualia, quadrangulus vero habeat unam partem longiorè alterà) sed omnis quadrangulus potest in infinitum constringi, & tunc fiet longior in infinitum, si ergo illi quadrato, in quo, ex supposito, est Angelus, quantumcunq; parvo, est dabilis quadrangulus æqualis, poterit quoque esse in hoc quadrangulo, sed hic quadrangulus potest constringi in infinitum, & ex hac constringitione fiet longus in infinitum; ergo erit Angelus in loco longo in infinitum.

Dices cum Cajetano, Propositionem Euclidis non esse ad propositum, quia loquitur expressè de modo essendi in loco commensurativè. **Contra,** hæc propositio in spiritualibus fortior est, quam in corporibus, spiritus quippe non coextenditur loco, sicut corpus; ergo, si corpus replens quadratum, poterit quoq; replere quadrangulum æqualem, quantumvis habentem latera arcta, cur id similiter non possit spiritus? Sed contra Conclusionem

VI. *Variæ responsiones ad propositionem Euclidis.*

Dicunt alii Adversarii, diminutionem loci usque in infinitum non provenire ex augmento virtutis, sed ex sola libertate Angeli, idcirco non sequitur esse majoris virtutis. Sed **Contra:** Licet arctare præsentiam ad locum determinatæ quantitatis, ex sola libertate pendeat, nihilominus illam in infinitum minori minimum restringere, arguit infinitatem virtutis, non enim ex imperfectione provenit, sed potius

potius ex perfectione; ergo uti illa virtute in infinitum, ad constituendam illam in minori minimo, inferet necessariò perfectionem infinitam.

VII.

Dicunt 2. Versus minimum non datur locus minimus indivisibilis, sed quocunq; minimo dato adhuc ille est divisibilis in infinitum; ergo Angelus potest se semper facere presentem minori & minori in infinitum. Confirmatur, quia potest operari in loco quantumcunq; minimo. *R.* negando maj. Quia locus non est divisibilis in infinitum, ut locus, sed ut quantus, ut locus autem debet habere minimum, quo minor esse non possit quia actu est, & reale quid, non per puram mathematicam considerationem, quod est in potentia; si enim actu esset in infinitum divisibilis, actu daretur infinitum. Et dato, quòd etiam esset divisibilis in infinitum, ut locus, hoc tamen repugnat Angelo ex limitatione virtutis suæ, ut ponat se in minori minimo. Ad Confirmationem dico, quòd, si in quantumcunq; parvo loco esse posset, utique posset in eo operari.

Instant: Angeli, secundum Scotum, possunt esse in puncto, ergo à fortiori in minori minimo loco in infinitum, quia plus est esse in solo puncto, quam in qualibet parte quantitatis. *R.* Scotum nihil assertivè tenere, an possit esse in puncto, sed circa hoc manet problematicus, ait enim: *Si tamen posset esse in puncto, vel non: non videtur ratio necessaria nec ad unam, nec ad aliam partem: Licet enim Angelus sit indivisibilis, non est tamen indivisibilitas limitata, sicut puncti, si etiam ponatur in puncto, nullum videtur sequi inconveniens, quia, si aliquid sequeretur, maxime, quòd non posset se movere super spatium continuum, hoc tamen non sequitur, quia posset immediatè ex puncto movere ad continuum, cujus est terminus punctum, quòd patet in corpore perfectè spherico, quòd planum tangit tantum in puncto & movendo non nisi in puncto tangit, cur non sic posset moveri Angelus? Ex quibus omnibus concludo, quòd Angelus possit esse quidem in puncto, sed non ut in loco, nisi improprie, quia punctum non suscipit rationem loci, quia debet esse continuus, unde Doctor subtilis dicit: *Quòd non possit habere minorem, loquendo de loco continuo, licet forte possit esse in puncto.**

QUÆSTIO III.

An plures Angeli possint esse simul in eodem loco?

I. Negativè respondet D. Thomas, affirmativè Scotus. Potest autem quæstio intelligi, vel connaturaliter loquendo, vel de potentia absoluta; Et in posteriori sensu ambigendum nullatenus est, quia, si virtute Divinà possunt simul esse in eodem loco duo corpora, à fortiori sequitur, posse esse duos spiritus: pro priori autem sensu solvendo quæstionem

II. **Dico:** *Possunt connaturaliter duo Angeli esse simul in eodem loco adæquato, & etiam plures, pro eodem tempore.* Ita Doctor subtilis.

Probatur primò: Possunt Angeli esse cum rebus materialibus simul; ergo etiam

ipsimet possunt esse simul, patet ant. quia etiam anima sic est cum corpore. Probatur consequentia: Potest esse in eodem corpore, eodemq; modo idem Angelus cum anima; ergo etiam plures Angeli inter se; consequentia tenet à pari: ant. probatur ex obfessis, ubi non modo unus Angelus, sed etiam plures in eodem corpore sunt, & Marci 5, Luca 8, legitur integratio fuisse in eodem homine, ergo. Si dicas, hoc factum esse Deo permittente, nihil improbas, nam postquam Deus id permisit, Angeli naturalibus viribus, sine extraordinario Dei auxilio, cum concursu generali, id exequi poterunt, quia permissio nihil aliud operatur, quam quòd generalem suum concursum ad hunc effectum, sicut alioquin in pluribus solet, non velit suspendere.

Probatur secundò: Potest unus Angelus in certa parte cæli esse, quòd movet, cuiq; assisit, & potest etiam Deus mandare alteri Angelo, ut infra illam partem aliquid operetur, tunc posset iste directè transire ad illam partem inferiorem; ergo tunc pro aliquo instanti essent simul, si non posset tunc directè, non posset transire, nisi alter ipsi cederet, & essentem suam relinqueret. Si dicas, angelos bonos quidem posse in locis naturalibus, non tamen malos & in voluntariis; si, inquam, hoc dicas, difficultatem non effugies, quia bonitas & malitia non tollunt ipsis naturalem activitatem, ut ex D. Dionysio supra ostensum est. Nec etiam Angelus habet aliquem locum naturalem, quia indifferens est ad quemcunq; & ad nullum; & insuper, si haberet aliquem naturalem, quomodo non esset in illo, esset in loco violento.

Probatur tertio: Totà ratio, quare duo corpora non possint esse naturaliter simul est, quia habent quantitatem, cujus effectus est, facere latera distantia corporis ambientis, ita, quòd, quando Deus illum effectum in uno suspendit, possint esse simul, sed Angeli non sunt quantitativi, ergo. Sed in contrà

Arguitur pro D. Thoma: Angelus est in loco per operationem, quam facit in loco, sed una eademq; operatio & effectus non potest dependere à duabus causis totalibus; ergo non possunt duo, vel plures esse simul in eodem loco. *R.* 1. Negando maj. ex dictis. *R.* 2. Quòd quàmvis una eademq; operatio non possit esse à duobus, tamen duo Angeli possunt habere duas operationes circa corpus & sic dato, quòd essent in loco per operationem, adhuc possunt esse simul.

Itatur: Angelus alter non potest producere aliam operationem in loco, quia locus ipse est incapax habere & suscipere simul duas, vel plures operationes, ergo: probatur antec. Quia Angelus non potest operari, nisi movendo, sed non potest suscipere duplicem motum. *R.* dist. ant. Locus non est capax habere duas operationes simul, & motus adæquatos, concedo: inadæquatos & parciales, nego. Itaq; Angeli non necessariò movent illud corpus, sed libere, ideò potest unus movere tantum, & alter etiam tantum, & sic neuter movebit totaliter, sed uterq; aliquantulum, & sic uterq; esset in eo.